

026. Bijbelstudie over A PIPEL FU GADO - G'DS VOLK - AM HA'ELOHIM עם האלוקים

Wie is G'ds volk? Eeuwenlang ging men er vanzelfsprekend van uit dat dit niet meer het volk Israël zou zijn, maar de Gemeente van Jezus Christus, de Kerk uit de heidenen, en men dacht dit met Romeinen 9 en 10 te kunnen aantonen. Maar is dit echt zo? Laten we deze teksten eens lezen en kijken wat Sha'ul, die ook Paulus genoemd wordt, precies geschreven heeft: *"Ik spreek de waarheid in de Mashiach, ik lieg niet, want mijn geweten betuigt mij dit mede door Ruach haQodesh [de Heilige Geest]: ik heb een grote smart en een voortdurend hartzeer. Want zelf zou ik wel wensen van de Mashiach verbannen te zijn ten behoeve van mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees; immers, zij zijn Israëlieten, hunner is de aanneming tot zonen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften: hunner zijn de vaders en uit hen is, wat het vlees betreft, de Mashiach, die is boven alles, G'd, te prijzen tot in eeuwigheid! Amen. Maar het is niet mogelijk, dat het woord G'ds zou vervallen zijn. Want niet allen, die van Israël afstammen, zijn Israël, en zij zijn ook niet allen kinderen, omdat zij nageslacht van Av'raham [Abraham] zijn, maar: 'Door Yitz'chaq [Isaak] zal men van nageslacht van u spreken.'* Dat wil zeggen: niet de kinderen van het vlees zijn kinderen G'ds, maar de kinderen der belofte gelden voor nageslacht. Want er ligt een belofte in dit woord: omstreeks deze tijd zal Ik komen en Sara zal een zoon hebben. Maar dit niet alleen; daar is ook Riv'qa [Rebekka], bevrucht van één man, onze vader Yitz'chaq. Want toen de kinderen nog niet geboren waren en goed noch kwaad hadden gedaan - opdat het verkiezend voornemen G'ds zou blijven, niet op grond van werken, maar op grond daarvan, dat Hij riep, - werd tot haar gezegd: *De oudste zal de jongste dienstbaar zijn, gelijk geschreven staat: Ya'aqov [Jakob] heb Ik liefgehad, maar Esav [Esau] heb Ik gehaat. Wat zullen wij dan zeggen: Zou er onrechtvaardigheid zijn bij G'd? Chalila! [volstrekt niet!] Want Hij zegt tot Moshe [Mozes]: Over wie Ik Mij ontferm, zal Ik Mij ontfermen, en jegens wie Ik barmhartig ben, zal Ik barmhartig zijn. Het hangt dus niet daarvan af, of iemand wil, dan wel of iemand loopt, maar van G'd, die Zich ontfermt. Want het schriftwoord zegt tot Farao: Daartoe heb Ik u doen opstaan, opdat Ik in u Mijn kracht zou tonen en Mijn naam verbreed zou worden over de gehele aarde. Hij ontfermt Zich dus over wie Hij wil en Hij verhardt wie Hij wil. Gij zult nu tot mij zeggen: Wat heeft Hij dan nog aan te merken? Want wie wederstaat Zijn wil? Maar gij, o mens! wie zijt gij, dat gij G'd zoudt tegenspreken? Zal het geboetseerde soms tot zijn boetseerder zeggen: Waarom hebt gij mij zo gemaakt? Of heeft de pottbakker niet de vrije beschikking over het leem om uit dezelfde klomp het ene voorwerp te vervaardigen tot eervol, het andere tot alledaags gebruik? En als G'd nu, Zijn toorn willende tonen en Zijn kracht bekend maken, de voorwerpen des toorns, die ten verderve toebereid waren, met veel lankmoedigheid verdragen heeft - juist om de rijkdom Zijner heerlijkheid bekend te maken over de voorwerpen van ontferming, die Hij tot heerlijkheid heeft voorbereid? En dat zijn wij, die Hij geroepen heeft, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen, gelijk Hij ook bij Hoshea [Hosea] zegt: 'Ik zal Lo-Ami [niet-Mijn-volk] noemen: Ami [Mijn-volk], en Lo-Ruchama [de niet-geliefde]: Ruchama [geliefde]. En het zal geschieden ter plaatse, waar tot hen gezegd was: Lo-Ami Atem [gij zijt Mijn volk niet], daar zullen zij genoemd worden: B'nei El-Chai [zonen van de levende G'd].'* En Yeshayahu [Jesaja] roept over Israël uit: *'Al was het getal der kinderen Israëls als het zand der zee, het overschot zal behouden worden; want wat Hij gesproken heeft, zal de Eeuwige doen op de aarde, volledig en snel.'* En gelijk Yeshayahu tevoren gezegd had: *'Indien Adonai Tz'vaot ons geen zaad overgelaten had, als Sodom zouden wij geworden zijn en aan Gomorra zouden wij gelijk gemaakt zijn. Wat zullen wij dan zeggen? Dit: heidenen, die geen gerechtigheid najaagden, hebben gerechtigheid verkregen, namelijk gerechtigheid, die uit geloof is; doch Israël, hoewel het een wet ter gerechtigheid najaagde, is aan de wet niet toegekomen. Waarom niet? Omdat het hierbij niet uitging van geloof, maar van vermeende werken. Zij hebben zich gestoten aan de steen des aanstoots, gelijk geschreven staat: 'Zie, Ik leg in Tzion een steen des aanstoots en een rots der ergernis, en wie op hem zijn geloof bouwt, zal niet beschaamd uitkomen.'* (Romeinen 9:1-33). *"Maar niet allen hebben aan het evangelie gehoor gegeven. Want Yeshayahu zegt: Adonai, wie heeft geloofd wat hij van ons hoorde? Zo is dan het geloof uit het horen, en het horen door het*

woord van de Mashiach. Maar ik vraag: hebben zij het dan niet gehoord? Zeer zeker: Over de ganse aarde is hun geluid uitgegaan en tot de einden der wereld hun woorden. Maar ik vraag: heeft Israël het dan niet verstaan? Vooreerst zegt Moshe: Ik zal u najiverig maken op wat geen volk is, toornig op een onverstandig volk. En Yeshayahu waagt het te zeggen: Ik ben gevonden door wie Mij niet zochten, Ik ben openbaar geworden aan wie naar Mij niet vroegen. Maar van Israël zegt hij: De ganse dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt naar een ongehoorzaam en tegensprekend volk!" (Romeinen 10:16-21). - Door de eeuwen heen hebben de hoofdstukken 9 en 10 tot verschillende extreme opvattingen geleid, want zoals ik reeds bij de inleiding heb gezegd lezen de voorstanders van de vervangingsleer hierin dat de Gemeente ofwel de Kerk, die zij het geestelijke Israël noemen, in de plaats van het natuurlijke Israël gekomen zou zijn, dat volgens hen collectief door G'd verworpen en verloren is, maar anderen gaan de precies tegengestelde richting op en verklaren juist dat geheel Israël behouden zou zijn zonder tot het ware geloof te hoeven komen. Beide verklaringen zijn tegengestelden van elkaar, beiden zijn extreem en beiden zijn fout! En toch zijn beide opvattingen binnen de Reformatorische en Evangelische kringen ruim vertegenwoordigd. Laten we daarom eens nauwkeurig vers voor vers in de nieuwe vertaling kijken naar wat Sha'ul ons daarin leert over Israël en dan zult u zien dat het ongelovige deel van Israël beslist niet behouden zal zijn, maar dat het gelovige deel van Israël daarentegen ook niet vervangen is door de Kerk. Laten we beginnen bij de eerste twee verzen van hoofdstuk 9:

1 Omdat ik één ben met de Mashiach spreek ik de waarheid, en mijn geweten, geleid door Ruach haQodesh [de Heilige Geest], is mijn getuige dat ik niet lieg: 2 ik ben diepbedroefd en word voortdurend door verdriet gekweld.

Surinaams: 1 Mi na fu Mashiach èn den sani san mi e taki tru. Mi no e lei. A Ruach haQodesh [Santa Yeye] e tiri mi konsensi, èn mi konsensi e taigi mi tak' mi no e lei. 2 Mi ati broko èn mi abi wan dipi sari.

Hindoestaans: 1 Tabbo ek cij hamme bahut cinta dewe hai. Hamár dil rát din kalpe hai. Ham Mashiach me sámil báti, aur ham jhuth na bolila. Ham ápan man me jánila ki i sac bát hai aur Ruach haQodesh [Pawitr Átma] epar ápan hámi bhare hai. 2 Hamme bahut soc hai ki hamár Israel ke játi log Mashiach Yeshua me na biswás kare hai.

Javaans: 1 Para sedulur, ènèng prekara siji sing marakké aku jan sedi tenan, barang siji sing tansah ndadèkké larané atiku. Para sedulur, aku ora goroh! Mashiach déwé dadi seksiku lan Roh Sutyi, sing ngerti pikiranku, uga dadi seksiku. 2 Barang siji iki sing marakké aku tansah sedi ing ati, yakuwi, kahanané bangsaku déwé, bangsa Israèl, sing nampik Gusti Yeshua haMashiach.

Velen zijn van mening, dat Paulus zo verdrietig was omdat zijn eigen volk door G'd verworpen zou zijn en slechts een enkeling zoals hijzelf behouden zou worden door zich aan te sluiten bij de Kerk, het nieuwe uitverkoren volk, terwijl Israël als natie voorgoed verloren zou zijn. Vandaar zijn verdriet. Maar deze opvatting klopt niet, want de Eeuwige heeft Israël als uitverkoren volk helemaal niet verworpen en dat zal Hij ook in de toekomst nooit doen, hetgeen in שמראל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 12:22 plechtig beloofd is: "De Eeuwige zal Zijn volk niet verwerpen omwille van Zijn grote naam, want Hij heeft besloten van u Zijn volk te maken!" (Willibrord-vertaling). Integendeel! In שמראל Sh'mu'el bet [2 Samuël] 7:24 wordt nadrukkelijk verklaard dat Israël voor eeuwig G'ds volk zal zijn: "U hebt Uw volk Israël voor altijd aan U toegewijd, en U, Eeuwige, bent hun tot G'd!" U ziet dus dat Sha'ul geen enkele reden had om zich zorgen te maken over het geestelijk welzijn van zijn volk als natie, maar waar hij zich wel druk om maakte en veel verdriet om had waren de talrijke volksgenoten van hem, die door hun ongeloof verloren zullen gaan, en dat komt juist in het volgende vers duidelijk naar voren:

3 Omwille van mijn volksgenoten, de broeders en zusters met wie ik mijn afkomst deel, zou ik bijna bidden zelf vervloekt te worden en van de Mashiach gescheiden te zijn;

Surinaams: 3 Mi ben e winsi tak' a fluku fu Gado ben de na mi tapu èn tak' mi ben prati nanga Mashiach, efu dati ben sa yepi den sma fu mi, mi eigi folku.

Hindoestaans: 3 Jab hoi sakat tab ham Mashiach se alag karal jaiti jab ham ekare dwára ápan játi ke Parmeswar ke saja me se bacái sakti.

Javaans: 3 *Tenan para sedulur, semunggoné kenèng ngono aku gelem dipisah sangka Mashiach, nèk kuwi bisa nulungi bangsaku.*

Op de website van 'goedbericht.nl' kwam ik in verband met dit vers de volgende stelling tegen: "In Romeinen 9 vers 2 en 3 vinden we de volgende merkwaardige opmerking van Paulus: 'Ik heb een grote smart en een voortdurend hartzeer. Want zelf zou ik wel wensen van Christus verbannen te zijn ten behoeve van mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees.' Hoe kon Paulus dit nu schrijven? Had hij zojuist niet gejubeld dat NIETS hem kon 'scheiden van de liefde G'ds, welke is in Christus Jezus'? Vanwaar dan deze wens? Bovendien: is Romeinen 9 niet het Bijbelhoofdstuk bij uitstek dat laat zien dat redding geen mensenwerk is? Hoe kon Paulus dan door verbanning van Christus iets denken toe te voegen aan Israëls redding? Is dit niet ongerijmd? Het verrassende antwoord op deze vragen is gelegen in een correcte weergave van dit Bijbelgedeelte. Vanuit het Grieks weten we dat Paulus niet schreef: 'want zelf zou ik wel wensen...', maar: 'ik wenste...'. Verleden tijd. Dat maakt een heel groot verschil! De gedachte is deze. Paulus had een voortdurend hartzeer ten behoeve van zijn broeders naar het vlees. Hoezo? Wel, ooit wenste hijzelf van Christus verbannen te zijn, zoals zijn verwanten dat nog steeds wensen. Ooit was de naam van Christus ook voor hem een vloek. Paulus kende de toestand van de meerderheid van het Jodendom uit eigen ervaring. In deze tussengevoegde vermelding klinkt Paulus eigen bittere herinnering door. Maar tevens klinkt hierin hoop door voor zijn geliefde verwanten. Want als het goed kon komen met hém, dan kan het ook goed komen met Israël! Zeker, hier is dit nog slechts een suggestie... maar twee hoofdstukken later is dit veranderd in een groot uitroepeten! De eerste verzen van Romeinen 9 dienen we dus op de volgende manier te lezen: 'Ik heb een grote smart en een voortdurend hartzeer, want ikzélf wenste van Christus verbannen te zijn ten behoeve van mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees...' (<http://www.goedbericht.nl/NT/Romeinen/9-verbannen.html>). Op het eerste gezicht lijkt deze uitleg best wel aannemelijk, maar bij nader bestuderen van de grondtekst blijkt het toch niet te kloppen:

ηυχομην γαρ αυτος εγω αναθεμα ειναι αυτος εγω απο του Χριστου υπερ τον αδελφων μου των συγγενων μου κατα σαρκα

ēuchomēn gar autos egō anathema einai autos egō apo tou Christou huper tōn adelphōn mou tōn suggenōn mou kata sarka

Letterlijke vertaling: "Zou bidden namelijk zelf ik vervloeking zijn weg van Christus ten behoeve van de broeders van mij de verwanten van mij naar het vlees"

Een uitleg, die ik in de Studiebijbel heb gevonden, lijkt mij daarom een stuk aannemelijker: "De imperfectumvorm ēuchomēn (ik bad, ik wenste) kan op tweeërlei wijze gelezen worden: 'ik zou wel wensen' of 'ik zou wel willen bidden (als dat mogelijk was)'. Vanuit zijn bewogenheid en liefde voor zijn volk zou Paulus, evenals Mozes in Exodus 32:32, willen bidden om in plaats van het volk uit G'ds boek uitgedelgd te worden. Een dergelijk gebed wordt natuurlijk niet verhoord. Anathema (vervloeking) is hier vermoedelijk een weergave van het Hebreeuwse cherem (ban, gebannene). Bij 'mijn broeders' is voor de duidelijkheid toegevoegd kata sarka (naar het vlees, hetgeen hier inhoudt 'volgens natuurlijke volksverwantschap'); het gaat hier namelijk niet om de 'broeders in Christus', maar om Paulus' volksgenoten, de Joden. Het feit dat Sha'ul zo een pijn voelt bij de gedachte dat velen van zijn volksgenoten voor eeuwig verloren zullen gaan toont aan dat hij beslist geen grieksdenkende christen is geworden, maar met hart en ziel een echte messiasbelijdende Jood was met een diepe bewogenheid voor zijn eigen volk.

4 omwille van hen, de Israëlieten, die G'd als Zijn kinderen heeft aangenomen en aan wie Hij Zijn nabijheid, de verbonden, de Tora, de tempeldienst en de beloften heeft geschonken;

Surinaams: 4 *Den na den sma fu Israel. Gado ben teki den leki En pikin, èn A sori den En glori. A ben meki ferbontu nanga den èn A gi den a wèt. Na den na den sma di Gado ben sori fa fu dini En trutru, èn A ben gi den pramisi.*

Hindoestaans: 4 *Dher din bád Parmeswar Israel ke játi log ke cunke ápan betwan banáis hai. Usab okar bisál máhánta dekhis hai aur jáne hai ki u usabse kaun bát-cit karis hai. Usab Moshe [Mosas] dwára okar kánun páis hai, aur ulog bhi sikhis hai kaise Parmeswar ke ádar kare ke cáhi. Ulog jáne hai ki u kaun barhia cij wáda karis hai.*

Javaans: 4 Wong-wong kuwi kurang apa menèh ta? Wujuté ya bangsa Israèl sing diaku anak karo Gusti Elohim. Gusti Elohim wis nylorotké pepadangé marang bangsa iki lan ya wis dikèki prejanjian-prejanjian. Wis dipasrahi wèt-wété karo Gusti Elohim lan wis diblajari nyembah Gusti Elohim kaya sak mestiné lan ya wis dikèki janji nèk bakal diberkahi lan ditulungi.

Dit vers begint in de NBG-vertaling met de woorden: “*Immers, zij zijn Israëlieten...*” Eigenlijk moet daar een dikke uitroepteken achter, want wat Sha’ul daarmee wil benadrukken is: Ze zijn niet zomaar een volk, ze zijn en blijven G'ds volk! Besef dat goed! Wij hoeven geen theologie gestudeerd te hebben om te beseffen dat Sha’ul de hele TeNaCH [Hebreeuwse Bijbel] betreft in zijn verklaring omtrent Israël als zijnde G'ds volk. De aanneming tot zonen, de Shechina [heerlijkheid], de verbonden (meervoud!), de wetgeving, de eredienst en de vele beloften behoren nog steeds toe aan Israël en niet aan de Kerk uit de heidenen. Als wij de strekking van vers 4 niet verstaan, zullen wij nooit de rest van Bijbel begrijpen. Het voorecht om in de tegenwoordigheid van de Eeuwige te mogen komen en in Zijn Shechina [heerlijkheid] te vertoeven was alleen aan Israël gegeven. De wolk begeleide Israël overdag tijdens hun tocht door de woestijn, en het vuur in de nacht. Dezelfde wolk van Zijn Shechina heeft eerst de Mish'kan [Tabernakel] gevuld en later ook Beit-haMiq'dash [de Tempel]. Sha’ul schrijft verder dat ook de verbonden aan Israël toebehoren, en dat zijn zowel de verbonden in de TeNaCH zoals het verbond met Av'raham, Yitz'chaq en Ya'aqov, het verbond met Moshe en het verbond met David, alsook het Nieuwe Verbond in Zijn bloed, dat Yeshua met het Huis van Israël en het Huis van Juda gesloten: “*Zie, de dagen komen, luidt het woord van Adonai, dat Ik met het huis van Israël en het huis van Juda een Nieuw Verbond sluiten zal. Niet zoals het Verbond, dat Ik met hun vaders gesloten heb ten dage dat Ik hen bij de hand nam, om hen uit het land Egypte te leiden: Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik Heer over hen ben, luidt het woord van Adonai. Maar dit is het Verbond, dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na deze dagen, luidt het woord van Adonai: Ik zal Mijn Tora in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven, Ik zal hun tot een G'd zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.*” (ירמיהו) Yir'm'yahu [Jeremia] 31:31-34). Sha’ul schrijft, dat de Eeuwige ook Zijn Tora aan Israël heeft geschonken, zoals ook in תהלים Tehilim [Psalmen] 147:19-20 geschreven staat: “*Hij maakt Zijn woorden aan Ya'aqov bekend, Zijn wetten en voorschriften aan Israël. Met geen ander volk heeft Hij zich zo verbonden, met Zijn wetten zijn zij niet vertrouwd!*” De eredienst of wijze van aanbedding in de Mish'kan [Tabernakel] die aan Israël in de woestijn gegeven was, werd later te Yerushalayim [Jeruzalem] in Beit-haMiq'dash [de Tempel] voortgezet. Sha’ul had het ook over de beloften die aan Israël gegeven werden. Deze beloften begonnen met de roeping van Av'raham, gaan door de gehele geschiedenis van Israël heen tot de wederkomst van de Mashiach, het Messiaanse vrederijk en uiteindelijk het herstelde Paradijs op de nieuwe aarde, beloften die strekken vanaf Genesis tot aan Openbaring.

5 omwille van het volk dat van de aartsvaders afstamt en waaruit de Mashiach is voortgekomen. G'd, die boven alles verheven is, zij geprezen tot in eeuwigheid! Amen.

Surinaams: 5 Den na den bakapikin fu den afo, èn di Mashiach kon leki libisma, A gebore leki wan fu den. Na En na Gado di hei moro ala sani, èn meki wi opo En nen fu téggo. Amen.

Hindoestaans: 5 Usabke báp-dáda log ke biswás bahut barka raha. Aur Parmeswar ke cunal wála Mashiach ek insán ghat ohi játi me se utpan bhail hai. U sab se máhán wála Parmeswar hai aur sab koi ke cáhi hardam ke liye okar ádar kare ke. Ha, aisahi to hai!

Javaans: 5 Wujuté ya turun-turunané Bapa Av'raham [Abraham], Yitz'chaq [Isak] lan Ya'aqov [Jakub] lan sak tyara manungsa Mashiach déwé ya dadi turunané. Dèkné wujut Gusti Elohim lan Dèkné sing ngwasani sembarang. Mulané Mashiach pantes digunggung slawas-lawasé. Amèn.

In de hier geciteerde nieuwe vertaling staat de volgende voetnoot: “Ook mogelijk is de vertaling: “*en waaruit de Mashiach is voortgekomen - Hij die G'd is, die boven alles verheven is en geprezen zij tot in eeuwigheid!*” - Wel, of men de ene of de andere vertaling neemt maakt nogal een groot verschil, want afhankelijk waar een komma of een punt geplaatst wordt getuigt deze tekst namelijk in de ene vertaling dat Yeshua de Eeuwige zelf is, en in de andere niet. Het spreekt voor zich dat de Nieuwe wereldvertaling van het Wachttorengenootschap voor dat

laatste kiest: "...en uit wie Christus is gesproken naar het vlees: G'd, die boven allen is, zij gezegend in eeuwigheid." De Groot Nieuws Bijbel daarentegen vertaalt het op dezelfde wijze als de voetnoot in de NBV aangeeft: "ze stammen af van de aartsvaders en als mens behoort Christus tot hun geslacht, Hij die G'd is, boven alles verheven en te prijzen voor altijd! Amen." Ook de Willibrord-vertaling kiest voor deze versie: "van hen zijn de aartsvaders en uit hen komt Christus lijfelijk voort, Hij die G'd is, boven alles verheven en geprezen tot in eeuwigheid! Amen." - Welke vertaling is juist? Laten we even naar de grondtekst kijken:

ὡν οἱ πατέρες καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν

hōn hoi pateres kai ex hōn ho Christos to kata sarka ho ōn epi pantōn Theos eulogētos eis tous aiōnas amēn

Letterlijke vertaling: "Van wie de vaderen en uit wie de Christus het naar vlees de zijnde over alles G'd geloofd tot in de eeuwigheden amen"

Wel, hier zien we helemaal geen punt of komma staan, dus daar schieten we niet zo veel mee op, want het ontbreken hiervan geeft ruimte voor beide vertaalmogelijkheden. Gelukkig kunnen wij voor een betere analyse van deze tekst ook nog de Studiebijbel raadplegen. Daarin lezen wij de volgende uitleg van vers 5: "De opsomming van voorrechten van het Joodse volk wordt afgesloten met een climax: Jezus Christus, de Here, behoort immers tot het volk Israël! Daarvoor noemt Paulus nog 'de vaderen'. Bedoeld worden de aartsvaders Abraham, Isaäk en Jacob. G'd verbond Zijn naam aan hun namen (Ex 3:13; 4:5). Aan hen gaf G'd Zijn beloften en in Christus worden deze beloften vervuld. Aangezien Christus 'uit hen', d.w.z. uit het volk der Joden afkomstig is, wordt het volk Israël vanaf het begin (Abraham) tot het einde van de geschiedenis (Christus) betrokken in G'ds beloften en in Zijn heilsplan. Zorgvuldig voegt Paulus toe: to kata sarka (wat het vlees betreft; wat Zijn menselijke natuur betreft, stamt Jezus Christus uit het volk Israël. De nu volgende woorden worden in de diverse vertalingen verschillend vertaald; dit hangt samen met het feit, dat in de oudste handschriften punten en komma's ontbreken. De vraag is, of het hier gaat om een lofprijzing aan G'd de vader ('geprezen zij G'd tot in de eeuwigheid'; vgl. 1:25; 2 Kor 11:31), of om een lofprijzing aan de Christus ('Christus, welke is G'd boven alles, geprezen tot in eeuwigheid'; SV). Voor het eerste pleit misschien, dat Paulus nergens anders Christus rechtstreeks 'G'd' noemt. Voor het tweede pleit, dat de uitdrukking 'wat het vlees betreft' net als in 1:3 roept om een verklaring, wie of wat Christus dan wel is, wanneer het niet het vlees betreft. Paulus heeft de g'ddelijkheid van Jezus Christus elders voldoende betuigd (vgl. Fil 2:6), zodat we ons niet behoeven te verbazen, wanneer hij nu Christus 'G'd' noemt." - Tot zover het commentaar van de Studiebijbel.

6 G'd heeft Zijn belofte niet gebroken. Want niet alle Israëlieten behoren werkelijk tot Israël,

Surinaams: 6 Mi no e taki tak' Gado no du san A taki. Bika a no ala sma di gebore leki Dyu na trutru Dyu.

Hindoestaans: 6 Ka, Parmeswar ápan bát ápan játi khátin tur deis hai? I to kabhi na hoi sake hai. Baki na sab Israel a ke aulád Parmeswar ke sacca játi log hai.

Javaans: 6 Nanging para sedulur, senajan bangsa Israèl nampik Gusti Yeshua haMashiach, aku ora ngomong nèk Gusti Elohim medot prejanjiané marang Bapa Av'raham [Abraham], ora. Pantyèn Gusti Elohim wis janji marang Bapa Av'raham nèk Dèkné bakal mberkahi kabèh bangsa lantaran Bapa Av'raham lan turun-turunané lan Gusti Elohim ora medot prejanjian iki. Kenèng apa aku kok ngomong ngono para sedulur? Awit kowé ngerti déwé nèk Gusti Elohim ngekèki jeneng anyar marang Ya'aqov [Yakub]. Ya'aqov jenengé malih Israèl. Nanging nèk aku ngomong bangsa Israèl, aku ora ngomongké turun-turunané Ya'aqov manut kelairané, ora, nanging kabèh wong sing diarani bangsa Israèl karo Gusti Elohim déwé.

Weet u, Israël is enerzijds een volk zoals elk ander volk, maar daarnaast of beter gezegd juist op de eerste plaats is Israël G'ds volk! Men kan als Jood geboren worden, maar daar verder niets mee doen. Dan is men etnisch gezien wel een Jood, maar leeft als een Goi. En zo iemand dan in Israël gaat wonen dan wordt hij Israëliisch staatsburger op grond van de wet op terugkeer als hij kan aantonen dat hij uit Joodse ouders geboren is. Dan behoort hij weliswaar tot Israël, maar dat wil nog niet zeggen dat hij ook geestelijk gezien tot Israël als zijnde G'ds volk behoort

en in de beloften kan delen, want daarvoor moet hij aan bepaalde voorwaarden voldoen. Alle in de Tora genoemde beloften van Adonai ten opzichte van Zijn volk Israël, waarover Sha'ul het in vers 4 had, zijn namelijk conditioneel en dus niet onvoorwaardelijk. Israël is en blijft weliswaar G'ds uitverkoren volk, maar dat geldt niet automatisch voor elke individuele Israëliet, laten we dat goed beseffen! Het was en is niet voldoende om het vleselijke zaad van Av'raham te zijn om de zegeningen van Adonai deel te worden. Het feit van de etnische afkomst alleen maakt een Israëliet nog niet tot een uitverkoren werktuig van Adonai, want daarvoor moeten namelijk al de voorwaarden die de Eeuwige daarvoor stelt, nauwkeurig worden nagekomen. Het niet nakomen van deze voorwaarden der beloften ontslaat de Eeuwige van de vervulling ervan ten opzichte van iedere individuele persoon die deel uitmaakt van Zijn volk. Degenen onder ons, die wekelijks de Parasha lezen, weten precies wat ik daarmee wil zeggen. Denk maar aan de Parasha קרח Qorach (במדבר B'mid'bar [Numeri] 16:1-18:32), waarin wij lezen dat Qorach, Datan en Aviram samen met 250 vooraanstaande Leviëten in één oogwenk door de Eeuwige gedood werden vanwege hun opstandigheid en g'ddeloosheid. Denk maar aan de Parasha בלק Balaq (במדבר B'mid'bar [Numeri] 22:2-25:9), waarin op één dag 24.000 Israëliëten werden gedood omdat ze zich lieten verleiden tot afgoderij en hoererij. En iedereen kent ook het verhaal van het gouden kalf. Dit zijn slechts drie voorbeelden van velen waaruit blijkt dat het feit dat men een geboren Israëliet is nog geen garantie geeft dat men daardoor ook automatisch deel uitmaakt van het uitverkoren volk, want de Eeuwige zegt nadrukkelijk dat wie Zijn geboden en inzettingen niet naarstig onderhoudt, uitgeroeid zal worden uit het midden van Zijn volk. Een gelovige uit de volken daarentegen, een niet-jood die in Yeshua gelooft en ook de Tora naleeft, maakt in tegenstelling tot de ongelovige Israëliet wel deel uit van G'ds uitverkoren volk en mag derhalve delen in G'ds beloften voor Israël.

7 niet alle nakomelingen van Av'raham [Abraham] zijn ook werkelijk zijn kinderen. Er staat immers geschreven: 'Alleen de nakomelingen van Yitz'chaq [Isaak] zullen gelden als jouw nageslacht.'

Surinaams: 7 A no ala bakapikin fu Av'raham [Abraham] na trutru bakapikin fu en tu. Bika a skrifi taki: 'Yitz'chaq [Isak] sa de a rutu fu yu pipel.'

Hindoestaans: 7 Cáhe Av'raham [Ábráham] usabke báp-dáda raha, tabbo Parmeswar oke wáda na karis raha ki ulog sab koi okar aulád rahi. Na, u bolis raha ki kháli okar beta Yitz'chaq [Isák] ke aulád me ginti hai.

Javaans: 7 Semono uga nèk aku ngomong turunané Bapa Av'raham [Abraham], aku ora ngomongké turun-turunané Bapa Av'raham sangka kelairané, ora, nanging kabèh wong sing diarani turunané Bapa Av'raham karo Gusti Elohim. Gusti Elohim malah ngomong ngéné marang Bapa Av'raham: 'Namung turunané Yitz'chaq [Isak] bakal tak anggep turunanmu.'

Niet voor alle lichamelijke nakomelingen van Av'raham geldt dat voor hen de belofte van Adonai van toepassing is, want in בראשית B'reshit [Genesis] 17:19-21 (Willibrord-vertaling) zegt de Eeuwige tegen Av'raham: "Uw vrouw Sara zal u een zoon baren, en u zult hem Yitz'chaq noemen. Met hem en met zijn nakomelingen zal Ik Mijn verbond sluiten, een altijddurend verbond. Maar ook uw verzoek betreffende Ish'ma'el verhoor Ik. Ik zal hem zegenen, hem vruchtbaarheid geven en hem zeer talrijk maken. Twaalf vorsten zal hij verwekken en een groot volk zal Ik van hem maken. Maar Mijn verbond zal Ik sluiten met Yitz'chaq, die Sara het volgend jaar op deze tijd zal baren." En in בראשית B'reshit [Genesis] 21:12 (NBV) zegt de Eeuwige tegen Av'raham: "Je hoeft je niet bezwaard te voelen vanwege de jongen of je slavin. Alles wat Sara je vraagt moet je doen, want alleen de nakomelingen van Yitz'chaq zullen gelden als jouw nageslacht!" Hiermee wordt aangetoond dat slechts Israël G'ds uitverkoren volk zal zijn!

8 Dat wil zeggen: ze zijn niet door hun natuurlijke afstamming kinderen van G'd, maar gelden als nageslacht van Av'raham op grond van G'ds belofte.

Surinaams: 8 Dati wani taki tak' a no den pikin di meki libisma fasi na pikin fu Gado. Ma Gado e si leki pikin fu Av'raham, soso den pikin di kon gebore tapu gron fu san A ben pramisi.

Hindoestaans: 8 Ekar matlab hai ki Parmeswar na sab Av'raham ke larkan ke ápan larkan banáís hai, baki kháli jaun ke u wáda karis raha.

Javaans: 8 Para sedulur, nèk Gusti Elohim ngomong ngono marang Bapa Av'raham, Dèkné ndunungké nèk ora wong sing dadi turunané Bapa Av'raham sangka kelairané sing diarani anaké Gusti Elohim, ora, nanging wong sing diarani anaké Gusti Elohim kuwi wong sing lairé miturut prejanjiané Gusti Elohim marang Bapa Av'raham.

Met name op deze tekst is de vervangingsleer gebaseerd, want men denkt daarin te lezen dat de gelovige heidenen het geestelijke nageslacht van Av'raham zijn en dat de Kerk het "nieuwe Israël" of het "geestelijk Israël" geworden is, dat in de plaats van het "ongelovige, natuurlijke Israël" is gekomen. Om de vervangingsleer op grond van de Bijbel te poneren gebruiken zij het argument: Een ieder die gelooft in Jezus Christus is een zoon van Abraham", want in Galaten 3:29 lezen wij: "Indien gij nu van Christus zijt, dan zijt gij zaad van Abraham, en naar de belofte erfgenamen." Uit deze tekst blijkt dus volgens hen dat de ware kinderen van Av'raham dus niet gebonden zijn aan etnische afkomst, maar geestelijke kinderen van hem zijn. Wel, daar zet ik toch wel wat kanttekeningen bij. Door geloof kan inderdaad een ieder een zoon van Av'raham worden, dat klopt wel, maar dat sluit het fysieke zoonschap van het Joodse volk niet uit. Israël, dat wil zeggen het gelovige deel van de fysieke nakomelingen van Av'raham, Yitz'chaq en Ya'aqov, had, heeft en zal altijd een belangrijke plaats innemen in G'ds heilsplan, want Israël is nog steeds G'ds uitverkoren volk en dat zal het ook altijd blijven.

9 Als iets een belofte is dan zijn het deze woorden: 'Over een jaar kom Ik terug en dan heeft Sara een zoon.'

Surinaams: 9 Bika Gado ben pramisi Av'raham taki: 'Tra yari a srefi ten disi, Mi sa drai kon dyaso baka, dan Sara sa abi wan manpikin.'

Hindoestaans: 9 Parmeswar to Av'raham ke kháli Yitz'chaq ke bise me wáda deis hai. U bolis ki: 'Ek baris bád jab ham lautke ábe, tab tor aurat Sára ke ekgo beta rahiga.'

Javaans: 9 Wujuté Gusti Elohim ngomong ngéné marang Bapa Av'raham: 'Mbésuk nèk wis pener waktuné, Aku bakal teka menèh lan ibu Sara bakal nglairké anak lanang.'

Deze belofte aan Av'raham werd gegeven in בְּרֵאשִׁית B'reshit [Genesis] 18:10-14. Sara hoorde dat één van de drie bezoekers bij de terebint dit tegen haar man zei en moest in zichzelf lachen omdat ze al een hoogbejaarde vrouw was en daarom wordt haar zoon ook Yitz'chaq genoemd, hetgeen betekent: 'hij die lacht'. Normaal gesproken zou het toch echt onmogelijk geweest zijn dat een vrouw van 90 nog zou bevallen van een kind dat door een honderdjarige man verwekt zou zijn. Daarom schreef Sha'ul: "Als er iets een belofte is, dan is dit het wel!"

10 Sterker nog, Riv'qa [Rebekka] was van onze vader Yitz'chaq [Isaak] zwanger van een tweeling, 11 en al voor ze geboren waren en nog niets goeds of slechts hadden gedaan, werd haar gezegd: 'De oudste zal de jongste dienen.' 12 G'ds besluit blijft namelijk van kracht: G'd kiest een mens niet uit op grond van zijn daden, maar omdat Hij hem roept.

Surinaams: 10 Ma a no dati wawan. Riv'qa [Rebeka] ben hori bere tu fu wan man nomo. Wi afo Yitz'chaq [Isak]. 11-12 Den pikin no ben gebore ete, èn den no ben du no wan bun noso ogri ete. Ma Gado ben wani sori tak' a didon na En fu teki suma A wani. A no didon na san wan sma e du, ma a didon na Gado di e kari suma A wani. Dat' meki A taigi Riv'qa taki: 'A bigiwan sa kon ondro a makti fu a pikinwan.'

Hindoestaans: 10 Aisane bhi bhail Riv'qa [Rebeka] ke larkan se. Oke jora betwan paida bhail. I duno hamlogke báp-dáda Yitz'chaq [Isák] ke larkan raha, tabbo oman se kháli ekgo cunal gail. 11-12 Aur paida howe se pahile Parmeswar ulogke máí se bol deis raha ki: 'Barkwa chotkwa ke kamkarta rahiga.' Cáhe larkan abbe na paida bhail raha, aur accha ki kharáb kám na karis raha, tabbo Parmeswar ekgo ke cun cukal raha. Ekare dwára safa se dekha hai ki ek insán na ápan barhia kám dwára Parmeswar ke larka hoi sake hai, baki kháli jab Parmeswar oke boláwe hai.

Javaans: 10 Karomenèh, kowé ngerti nèk ibu Riv'qa [Rebèkah] bojoné Bapa Yitz'chaq [Isak]. Sangka Bapa Yitz'chaq ibu Riv'qa nglairké anak lanang loro, yakuwi Esav [Esau] lan Ya'aqov [Yakub]. 11 Nanging sakdurungé botyah loro mau lair, dadiné sakdurungé botyah loro mau nindakké ala apa betyik, Gusti Elohim wis milih sing siji kanggo nuruti prejanjiané marang Bapa

Av'raham lan turun-turunané. 12 Dadiné Gusti Elohim enggoné milih kuwi ora miturut apa sing ditindakké karo salah-sijiné anak lanang mau, ora, nanging Dèkné namung milih siji sak karepé Dèkné déwé. Sakdurungé ibu Riv'qa nglairké anak kembar mau Gusti Elohim wis ngomong ngéné marang dèkné: 'Sing tuwa bakal dadi peladéné sing enom!'

Sha'ul citeert hier בְּרֵאשִׁית B'reshit [Genesis] 25:24. Bij de verkiezing van Ya'aqov, de jongste, boven Esav, de oudste, gaat het in de eerste plaats niet om een keuze tussen twee individuele personen, maar om de volken die uit hen zouden voortkomen, namelijk Israël en Edom. Daaruit blijkt, dat alleen het besluit van G'ds uitverkiezing geldt, onafhankelijk van menselijke daden, slechts afhankelijk van Hem die roept (vers 12, Willibrord-vertaling).

13 Zo staat er ook geschreven: 'Ya'aqov [Jakob] heb ik liefgehad, Esav [Esau] heb ik gehaat.'

Surinaams: 13 A de soleki fa a skrifi taki: 'Ya'aqov [Yakob] Mi ben lobi, ma Mi no ben man si Esav [Esau] na ai.'

Hindoestaans: 13 Aisane Parmeswar ápan pustak me i jora ke bise me likhwáis raha ki: 'Ham Ya'aqov [Yákov] ke cáhila aur na Esav [Esau] ke.'

Javaans: 13 Lan tembungé Gusti Elohim kuwi ya tyotyok karo tembung liyané sing ketulis nang Kitab sing uniné ngéné: 'Ya'aqov [Yakub] panyèn tak trésnani, nanging Esav [Esau] tak tampik.'

In מַלְאָכִי Mal'achi [Maleachi] 1:2-5 lezen wij de woorden van Adonai, die Sha'ul hier citeert: "Ya'aqov heb ik liefgehad, Esav heb ik gehaat!" G'd haatte Esav vanwege diens g'ddeloze levenshouding, en ook zijn nakomelingen, de Edomieten, omdat zij eeuwenlang doodsvijanden van Israël geweest waren. En toch ligt het accent in deze tekst niet op het haten van Esav, maar op het liefhebben van Ya'aqov. Daarom moeten we het woord 'haten' in deze context ook niet letterlijk nemen in de zin van 'een hekel aan iemand hebben', maar in de betekenis van het prioriteiten stellen, want in Lucas 14:26 gebruikt Yeshua in de NBG-vertaling het woord 'haten' in dezelfde betekenis: "Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijn vader en moeder en vrouw en kinderen en broeders en zusters, ja zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn." Natuurlijk roept Yeshua ons niet op om wie dan ook te haten, want dat zou in strijd zijn met יוֹחָנָן Yochanan [Johannes] 13:34, waarin Hij ons juist oproept om elkander lief te hebben. Het woord 'haten' moeten we dus in deze context niet zien als een in beginsel afwijzen van de ene, maar eerder als het uitverkiezen van de andere broer voor een speciale taak die de Eeuwige voor hem heeft weggelegd.

14 Moeten we dan zeggen dat G'd onrechtvaardig is? Natuurlijk niet. 15 Hij zegt immers tegen Moshe [Mozes]: 'Ik ben barmhartig voor wie Ik barmhartig wil zijn, Ik schenk genade aan wie Ik genade wil schenken.' 16 Alles hangt dus af van G'd en Zijn barmhartigheid, niet van de wil of de inspanning van de mens.

Surinaams: 14 San un mus taki dan? Un sa man taki tak' Gado no e du sani tapu wan leti fasi? Kwet'kweti! 15 Bika Gado ben taigi Moshe [Moses] taki: 'Mi e sari suma Mi wani sari, èn Mi e sori sari-ati na suma Mi wani sori sari-ati.' 16 So a no didon na san wan sma wani, efu noso omeni muiti a e meki. Ma a didon na a sari-ati fu Gado.

Hindoestaans: 14 Tab ka, Parmeswar dui ákhi se kám kare hai? Na, tanko na! 15 U to Moshe [Mosas] se bolis raha ki: 'Jab Ham koi ke dáya karab, tab oke dáy karab. Aur jab Ham mángila koi ke bhalái kare, tab Ham okar bhalái karab.' 16 Ohi se jab koi bahut mánge hai aur kausis kare hai Parmeswar ke larka howe khátin, tab i kuch na hai. Parmeswar insán logan ke kháli ápan dáya se cune hai.

Javaans: 14 Lo, nèk ngono apa Gusti Elohim pilih-sih? Ora, blas ora! 15 Wujuté dongé turun-turunané Bapa Ya'aqov ninggal Gusti Elohim lan nyembah retya pedèt emas, Gusti Elohim ngomong ngéné marang nabi Moshe [Moses]: 'Aku bakal melasi sapa waé sak karepku lan Aku bakal ngétokké kabetyikanku marang sapa waé sak karepku!' 16 Dadiné awaké déwé kudu dunung iki: nèk Gusti Elohim miji wong kongkon nuruti kekarepané, ora dadi sebab wong kuwi karep apa ora, apa wong kuwi temen apa ora. Nanging nèk Gusti Elohim miji wong, kuwi jalaran Dèkné kepéngin ngétokké kabetyikané marang wong kuwi.

Met dit citaat uit שמות Sh'mot [Exodus] 33:19 wil Sha'ul ons duidelijk maken dat Adonai nooit iemand uitkiest op grond van diens daden en het dus niet afhangt van de wil of de inspanning van de mensen, maar van de G'ds barmhartigheid.

17 Zo zegt Hij volgens de Schrift tegen de farao: 'Ik heb u alleen maar aangesteld om u Mijn macht te tonen en om iedereen op aarde te laten weten wie Ik ben.' 18 Dus G'd is barmhartig voor wie Hij wil en maakt halsstarrig wie Hij wil.

Surinaams: 17 Bika a skrifi ini a Santa Buku tak' Gado taigi arao taki: 'Mi poti yu leki Farao nomo fu Mi kan teki yu fu sori Mi makti, èn fu Mi nen panya na heri grontapu.' 18 So yu e si tak' Gado e sari suma A wani, èn A e tranga a ati fu suma a wani.

Hindoestaans: 17 Okar Pustak me likhal hai ki u Egypte des ke rája se bolis ki: 'Cáhe tu Hamár bát na sune hai, tabbo Ham toke rája ghat chor deili hai aur maut talak na pahucailli. Ham toke kám me lábe ápan sakti dekháwe khát jeme dunia bhar thik se ján jái ki ham Ke báti.' 18 I sab bát se dekha hai ki Parmeswar insán ke dáya kare hai ki to thetharai karan dewe hai je ke u mánge hai.

Javaans: 17 Wujuté nang Kitab wis ketulis, nèk Gusti Elohim ngongkon nabi Moshe ngomong ngéné marang ratuné negara Egipte: 'Kowé tak lilani dadi ratu tekané sepréné kuwi, supaya kowé weruh kwasaku lan supaya jagat ngerti nèk Aku iki Gusti Elohim.' 18 Dadiné awaké déwé ngerti saiki nèk Gusti Elohim melasi sapa waé sak karepé lan ngatoské atiné sapa waé sak karepé.

Ook met het citeren van שמות Sh'mot [Exodus] 9:16 wil Sha'ul ons uitleggen dat de Eeuwige Zich ontfermt over wie Hij wil, dat Hij medelijden heeft met wie Hij wil, maar dat Hij ook verhardt en halsstarrig maakt wie Hij wil. Hij is immers een soevereine G'd!

19 Maar nu zult u vragen: 'Waarom roept G'd ons dan nog ter verantwoording? Niemand gaat toch in tegen Zijn wil?'

Surinaams: 19 Dan son sma o wani taigi mi taki: 'Efu na so a de, dan fa Gado kan feni tak' un fowtu? Bika no wan sma o man tapu En fu A du san A wani.'

Hindoestaans: 19 Sáit koi hamse puchiga: 'Jab aise hai, tab Parmeswar káhe ke hamme kasuri máne hai jab ham thetharai karila aur okar bát na sunila? U to aisahi mángat raha.'

Javaans: 19 Lah nèk Gusti Elohim sing ngatoské atiné wong, tibaké awaké déwé ya ora kenèng disalahké nèk awaké déwé ndendeng, awit iku jaréné karepé Gusti Elohim. Lah sapa sing bisa ngalang-alangi Dèkné?

De verharding van de farao is voor velen een moeilijke tekst, want als G'd zelf volgens שמות Sh'mot [Exodus] 4:21 en 7:3 bij elke plaag het hart van de farao verstokte, als G'd zelf de farao halsstarrig maakte en ervoor zorgde dat de farao hardnekkig weigerde, in hoeverre mogen wij deze houding dan de farao kwalijk nemen? In hoeverre was de weigering om het volk te laten gaan dan zijn eigen besluit? In feite heeft hij toch alleen maar gedaan wat G'd hem liet doen door zijn hart te verharden. Was het dan eerlijk om hem en zijn volk dan zo zwaar daarvoor te straffen? Ik denk dat velen met deze vraag zitten. Daarom stelt ook Sha'ul in vers 19 de vraag waarom G'd ons dan nog ter verantwoording roept als toch niemand tegen Zijn wil ingaat? Wel, het is echt niet zo dat de farao helemaal geen eigen inbreng had in de weigering om G'ds volk te laten gaan, want daar ging natuurlijk wel het één en ander aan vooraf, namelijk de slavernij! De Eeuwige had best wel veel geduld met deze farao en al zijn voorgangers, 400 jaar lang! En bovendien heeft zijn eerste weigering om het volk te laten gaan zelfs plaats gevonden zonder dat de Eeuwige zijn hart verhardde, want reeds bij de eerste confrontatie met Moshe en Aharon zei de farao met een provocerende ondertoon: "Wie is die Eeuwige? Waarom zou ik naar hem moeten luisteren? Moet ik de Israëlieten laten gaan? Ik ken die Eeuwige niet en ik zal de Israëlieten niet toestaan te vertrekken!" (שמות Sh'mot [Exodus] 5:2). Toen was voor Adonai de maat vol! Dit hoefde Hij niet te pikken! Vanaf nu verhardde Hij het hart van de farao, want de weg naar het oordeel is door hemzelf ingeslagen.

20 Wie bent u eigenlijk dat u, een mens, iets tegen G'd zou inbrengen? Vraagt het aardewerk soms aan de pottenbakker: 'Waarom hebt u me gemaakt zoals ik eruitzie?' 21

Heeft de pottenbakker niet de vrijheid om van dezelfde klomp klei zowel een kostbare vaas als een alledaagse pot te maken? 22 G'd heeft degenen die het voorwerp van Zijn toorn zijn en die Hij heeft bestemd voor de ondergang, met veel geduld verdragen omdat Hij Zijn toorn ook wil tonen en Zijn macht kenbaar wil maken. 23 En omdat Hij Zijn overweldigende majesteit wil tonen, heeft Hij degenen die het voorwerp zijn van Zijn barmhartigheid ertoe voorbestemd om in Zijn majesteit te delen.

Surinaams: 20 Ma suma na yu leki libisma fu taigi Gado tak' san A e du no bun? Wan kroiki no kan aksi a sma di meki en taki: 'Fu san ede yu meki mi so?' 21 A man di e meki kroiki kan du nanga a kleidoti san a wani. Fu a srefi kleidoti a kan meki wan kroiki gi spesrutu momenti, nanga wan trawan gi aladei sani. 22 We, Gado e du a srefi sani. A wani sori En atibron nanga En makti, dat' meki A hori langa pasensi nanga den sma di meki En ati bron èn di meki fu go lasi. 23 A du dati fu meki den wan di A sori sari-ati, si o bigi En glori de. Langaten na fesi A ben seti en so fu den teki prati ini En glori.

Hindoestaans: 20 Tab ham bolab: 'Tu ke báte, Parmeswar se muh caláwe wála?' Ek bartan ápan banáwe wála se thoro boliga: 'Tu hamme káhe ke aise banaile hai?' 21 Ek pandohi matti se ek barhia goglit ki to har ek rakam dusar cij banái sake hai jaise u mángi. 22 Aisahi jab Parmeswar mánge hai ápan gussa dekháwe aur ápan sakti janáwe, tab u manai log se kar sakiga jaise oke barhia lage hai. Aur cáhe usab nás kare láik ke hai, tabbo u bahut santokh se ulogke kharáb caláwa sahis hai. 23 U aise karis kuch manai log ke ápan máhánta dekháwe khátin. Ulog dekhe hai kaise u usabke dáya kare hai aur tayár kare hai ápan bisál sukh me bhág lewe khátin.

Javaans: 20 Ora ngono para sedulur, kowé kuwi sapa ta kok wani maido Gusti Elohim? Apa kira-kira kendi kaé wani ngomong karo sing tukang nggawé: 'Lah aku kok mbok gawé kaya ngéné?' 21 Tak kira kowé malah setuju karo aku, nèk sing tukang nggawé kendi mau kenèng nggawé kendi mau sak karepé. Sangka lemah lempung sak kepel wongé bisa nggawé kendi sing larang regané apa kendi sing murah. 22 Gusti Elohim ya kaya wong sing tukang nggawé kendi kuwi. Dèkné bisa ngétokké nesuné lan Dèkné uga bisa ngétokké kwasané. 23 Mulané Gusti Elohim ya ngétokké gedéné kawelasané marang sapa waé sing marakké nesu lan kudu disetrap lan dirusak, supaya Dèkné bisa ngétokké sepira gedéné kawelasané marang sapa waé sing wis dipilih sakdurungé lan sing bakal diangkat nang panggonan sing duwur déwé, dadi siji karo Dèkné.

Diverse teksten in TeNaCH laten ons het werk van de Pottenbakker in Zijn relatie met Zijn volk Israël zien. In ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia] 18 wordt de profeet in het huis van de pottenbakker door de Eeuwige onderricht aangaande Zijn wonderbaar handelen met Israël en in ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 64:8 lezen wij de belijdenis van het gelovig overblijfsel van Israël: "Wij zijn het leem en Gij zijt onze Formeerder en wij allen zijn het werk van Uw hand." Maar de Eeuwige is een soevereine G'd die het werk van Zijn handen niet aan mensen hoeft te verantwoorden. Hij claimt geheel rechtmatig de vrije beschikking om zowel voorwerpen tot eervol gebruik alsook voorwerpen tot alledaags gebruik te vervaardigen, en dat niet slechts uit één leemsoort! De Pottenbakker maakt namelijk niet alleen gebruik van "Joods leem", maar voegt er ook "heidens leem" bij, maakt als een ware een mengsel van beide soorten. Soms wil een voorwerp echter mislukken, niet omdat de Pottenbakker Zijn werk niet goed gedaan heeft, maar ten gevolge van ongehoorzaamheid en zonde. Hij gooit het verdorven leem echter niet weg, maar vermaakt het zodat het alsnog nuttig gebruikt kan worden, zij het als voorwerp des toorns zoals de Faraó die in vers 17 genoemd wordt. Maar let op: mensen worden door de Eeuwige nooit voorbeschikt om voorwerpen des toorns te zijn, maar toebereid om alsnog door Hem gebruikt te worden. De voorwerpen van ontferming daarentegen heeft Hij tot heerlijkheid voorbereid, van tevoren in gereedheid gebracht tot het moment dat zij in het volle licht Zijn heerlijkheid zullen mogen weerspiegelen.

24 Hen heeft hij ook geroepen: ons, die niet alleen uit het Joodse volk afkomstig zijn, maar uit alle volken,

Surinaams: 24 Èn wi na den sma di A ben kari fu teki prati ini En glori. A no den Dyu wawan, ma sosrefi den sma di no de Dyu.

Hindoestaans: 24 Aur u manai hamlog báti jaun Yeshua me biswás kare hai. U hamlogke cunis hai, na kháli Israel ke játi me se, baki dusar játi me se bhi.

Javaans: 24 Yakuwi awaké déwé iki, sing wis dipanggil, awit Gusti Elohim ora namung manggil sangka tengahé bangsa Ju, nanging uga sangka bangsa liyané.

Dit vers is in de NBG-vertaling een stuk duidelijker dan in de nieuwe vertaling. Kijk maar: “en dat zijn wij, die Hij geroepen heeft, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen”. Ziet u wat ik bedoel? Hier staat namelijk: “maar OOK uit de heidenen”, en niet slechts: “uit de heidenen”. Het woordje ‘ook’, dat we tevens tegenkomen in Romeinen 2:9 en 10, waarin tot twee keer aan toe geschreven staat: “eerst de Jood en OOK de Griek” geeft dus nadrukkelijk aan dat hier geen sprake is van een vervanging door de heidenen, maar gewoon dat Adonai niet alleen de gelovigen uit de Joden geroepen heeft, maar ook de gelovigen uit de heidenen. De heidenen zijn dus niet in de plaats gekomen van de Joden, maar zijn gewoon toegevoegd.

25 zoals ook bij Hoshea [Hosea] staat geschreven: ‘Wat Mijn volk niet was, zal Ik Mijn volk noemen; wie Mijn geliefde niet was, zal Ik Mijn geliefde noemen. 26 En waar tegen hen gezegd is: ‘Jullie zijn Mijn volk niet,’ zullen ze kinderen van de levende G'd worden genoemd.’

Surinaams: 25 A de soleki fa a skrifi ini a buku fu Hoshea [Hosea]: ‘Den sma di no ben de Mi folku, Mi sa kari Mi folku. A wan di Mi no ben lobi, sa de a wan di Mi lobi. 26 Èn na a presi pe den ben yere taki: ‘Un no de Mi pipel,’ drape den sa kari den: ‘Pikin fu a libilibi Gado.’

Hindoestaans: 25 Okar sanesia Hoshea [Hosea] likhis raha ki Parmeswar bolis: ‘Jaun log Hamár játi na raha, Ham usabke ápan játi bolábe! Aur je ke Ham pyár na karat rahili, Ham ulogke pyár karabe.’ 26 Jáha u manai log se bolis raha ki: ‘Tulog Hamár játi na báte,’ huwa par usab jinda wála Parmeswar ke betwan boláwal jáiga.’

Javaans: 25 Wujuté nabi Hoshea [Hoséa] dèk jaman mbiyèn wis tau ngomong ngéné: ‘Sing dudu umatku bakal tak tyeluk umatku lan sing mauné ora ngrasakké katrésnanku saiki tak tyeluk wong sing tak trésnani.’ 26 Gusti Elohim uga ngomong ngéné lantaran nabi Hoshea: ‘Nang panggonan sing Dèkné mbiyèn ngomong nèk wong-wong kuwi dudu umaté, ya nang panggonan kuwi wong-wong bakal diaku anak karo Gusti Elohim sing urip.’

Sha'ul laat ons zien dat de profetie van הושיע Hoshea [Hosea] 2:22 en 1:10 een dubbele vervulling geeft. Uiteraard heeft de profeet het hier op de eerste plaats over het toekomstig herstel van Zijn uitverkoren volk Israël, dat door G'd als Zijn eeuwige bruid zal worden verworven. Maar Sha'ul voegt hier echter een nieuwe dimensie aan toe: ook de heidenen לֹא-עַמִּי Lo-Ami [niet-Mijn-volk], “die eertijds zonder G'd in deze wereld verkeerden” (Ef. 2:12), krijgen door het geloof de toegang tot het heil en worden door de Eeuwige toegevoegd aan het gelovige deel van Israël en zo worden beiden samen door Hem עַמִּי Ami [Mijn-volk] genoemd!

27 En Yeshayahu [Jesaja] roept over Israël uit: ‘Al zou het volk van Israël zo talrijk zijn als zandkorrels aan de zee, slechts een klein deel zal worden gered. 28 Want de Eeuwige zal Zijn woord op aarde gestand doen, onvoorwaardelijk en onverkort. 29 En zoals Yeshayahu al heeft gezegd: ‘Had Adonai Tz'vaot [de Heer van de hemelse machten] ons geen nageslacht gelaten, het zou ons zijn vergaan als Sodom en Gomorra.’

Surinaams: 27 Yeshayahu [Yesaya] srefi ben taki fu Israel taki: Awinsi a folku fu Israel furu leki santi fu a se, na wan pikin grupu nomo o feni yepi. 28 Bika Masra o du san A taki tak' A o du na grontapu. A o du ala sani èn A o du en es'esi. 29 Èn soleki fa Yeshayahu ben taki kba na fesi: Efu Adonai Tz'vaot [Masra Sebaot] e no ben libi wantu bakapikin fu unu na libi, dan un bo kon de leki Sodom èn un bo de leki Gomora. Den sma fu Israel no wani bribi

Hindoestaans: 27 Baki Israel ke bise me Parmeswar ke sanesia Yeshayahu [Yasáya] jor se bolis ki: ‘Cáhe dher Israel ke játi log rahiga, jaise samundar ke kináre ke bálu, tabbo ulog me se kamti manai Parmeswar ke gussa me se baciga.’ 28 Dher din na rahi gail hai ki u dunia par ápan bát haliye se pura kariga. 29 Yeshayahu bhi agwe se bolis raha ki: ‘Jab máhán Parmeswar kuch Israel log ke na bacáwat, tab hamlog sab koi jaise Sodom aur Gomora sahar ke játi log maráí jaiti.’

Javaans: 27 Nanging kanggo bangsa Israèl nabi Yeshayahu [Yésaya] ngomong ngéné: 'Senajan bangsa Israèl okèhé kaya santiné segara, nanging sing bakal dislametké namung setitik. 28 Awit Gusti Elohim bakal nyetrap kabèh wong sing manggon nang kono lan Gusti Elohim enggoné nindakké tembungé kuwi mau ya gelis lan tenanan.' 29 Sakdurungé nabi Yeshayahu ya wis ngomong ngéné: 'Semunggoné Gusti Elohim sing gedé kwané ora ninggali turunan marang awaké déwé, awaké déwé mesti wis dadi kaya kuta-kuta Sodom lan Gomora.'

Zoals uit de aangehaalde citaten uit ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 10:22-23 en 1:9 blijkt, heeft nooit het gehele volk Israèl zich van G'd afgewend en is derhalve ook nooit door Hem collectief verworpen, maar is het volk Israèl altijd gedragen door een "gelovige rest". Ongelovige Israëlieten, of zij nou in de meerderheid of in de minderheid waren, werden nog altijd door de Heilige van Israèl uit het midden van hun volk verdelgd, maar met de rest ging Hij verder, tot de dag van vandaag! Israèl is daarom nog steeds G'ds volk en niet de Kerk uit de heidenen, en toch staat er boven de nu volgende vers 30 in de NBG-vertaling het volgende tussenkopje: "Het behoud der heidenen en de dwaling van Israèl." Hier staat niet: "het behoud van heidenen", maar "van DE heidenen", en ook niet "de dwaling van Israëlieten", maar "van Israèl", dus collectief! Dit is een prachtig voorbeeld van de vervangingstheologie: de heidenen zijn behouden terwijl het hele volk Israèl nog steeds dwaalt.

30 Wat kunnen we hieruit nu opmaken? Hoewel ze er niet naar hebben gestreefd, zijn heidenen als rechtvaardigen aangenomen, op grond van hun geloof. 31 Maar Israèl, dat ernaar streefde door de Tora rechtvaardig te worden, heeft dat niet bereikt. 32 Wat is daarvan de oorzaak? Ze handelden alsof het van hun daden afhing, en niet van geloof. Ze zijn over de steen gestruikeld waarover geschreven staat: 'In Tziyon [Sion] leg ik een steen neer 33 waarover men struikelt, een rotsblok waaraan men zich stoot. Maar wie in Hem gelooft, komt niet bedrogen uit.'

Surinaams: 30 San un mus taki dan? Un kan taki disi: Den sma di no de Dyu, no ben e suku fu tron sma di bun ini Gado ai. Ma now na den sma datí Gado meki kon bun ini En ai, èn a psa fu di den bribi. 31 Ma den Dyu ben suku fu tron sma di bun ini Gado ai fu di den hori a wèt. Ma datí no psa. 32 Yu sabi fu sanede? Bika gi den Dyu, a sani no ben go nanga bribi, ma nanga san yu e du. Den stotu den futu na a ston pe sma e aka den futu. 33 A de soleki fa a skrifi taki: Mi e poti wan ston na ini Tziyon [Sion], pe sma o aka den futu, wan ston di o meki sma fadon. Ma a sma di poti en bribi na en tapu, no sa kon na syen.

Hindoestaans: 30 I sab bát dwára hamlog kaun cij sikh sakila? Ekwa játi log kausis na karat raha Parmeswar se ek howe khátin. Baki tabbo jab ulog me se kuch manai Yeshua haMashiach me biswás kare lagal, tab ulog be-kasuri aur Parmeswar se ek bhail. 31 Baki Israel ke játi log bahut kausis karat raha Parmeswar ke kánun pakarle rahe ke dwára ose ek howe khátin, aur tabbo usab na kar páis. 32 Ulog káhe ke na kar páis? Usab Yeshua me biswás na karat raha baki socat raha ki ulog ápan barhia cál-calan dwára Parmeswar se ek hoi páwat. Usab ek manai ghat hai jaun calat me ek ita ke na dekhis aur gir gail. Ápan be-biswás dwára usab Parmeswar ke rasta par gir gail hai. 33 Parmeswar ápan pustak me Yeshua Mashiach ke bise me to likhwáis raha ki: 'Dekh, Ham Tziyon [Siyon] sahar me ekgo ita dharab, aur dher manai log thokar mári aur okar uppar gussái jái. Baki je okare me biswás kariga, oke na pastáike pariga.'

Javaans: 30 Dadiné apa ta sing diomong karo awaké déwé para sedulur? Sing diomong ya iki: bangsa-bangsa sing ora pada nglumui supaya ketampa karo Gusti Elohim malah pada ketampa, jalaran pada pretyaya. 31 Nanging bangsa Israèl sing pada nglumui netepi wèt-wèté nabi Moshe Moses], awit mikiré kuwi bisa marakké ketampa Gusti Elohim, bangsa kuwi malah ora ketampa jalaran sangka netepi wèt-wèt kuwi. 32 Lah kenèng apa kok ora ketampa? Jalaran ora nganggo pretyaya, nanging pada njagakké apa sing ditindakké. Dadiné wong-wong kuwi kaya wong mblayu, nanging ndlèngèr, terus kesandung watu tiba. 33 Nang Kitab ya wis ketulis ngéné: 'Delokké, nang kuta Tziyon [Sion] tak pasangi watu sing marakké wong kesandung lan tiba. Nanging sapa sing njagakké watu kuwi ora bakal kisinin.'

De Gemeente van het Nieuwe Verbond bestaat uit messiasbelijdende Joden en gelovigen uit de volken, die besneden zijn van hart! Samen vormen wij de Gemeente en dat is nog steeds Israèl! Wat nu de Joden betreft, waar Sha'ul het hier over heeft, die de behoudenis verwachten van het nauwkeurig naleven van de Tora, moet ik voor alle duidelijkheid benadrukken, dat hij

hiermee niet het hele volk Israël bedoelt, maar slechts het verharde deel van Israël! En dan wel te verstaan slechts de religieuze Joden, want er zijn ook talrijke Joden die helemaal niets geloven, dus ook niet de Tora. Over hen heeft Sha'ul het evenmin als over de heidenen die niet gelovig zijn. Neen, hij heeft het hier over religieuze Joden, die wel in de G'd van Israël geloven en ernaar streven Hem te behagen door zich te houden aan Zijn Tora, maar die Yeshua bewust of onbewust afwijzen! Hoe moeten wij deze Joden dan zien, die de geboden krampachtig en wettisch naleven in de foutieve veronderstelling dat zij daarmee hun behoudenis zelf kunnen bewerkstelligen? Let op: het is inderdaad *deze houding* die Sha'ul veroordeelt, niet *het houden* van de Tora! Er zit ogenschijnlijk maar een heel klein verschil tussen deze twee woorden, maar het is wel een essentieel verschil! Sha'ul zegt hier niet dat de Tora iets slechts of verkeerd zou zijn, want in Rom. 7:12 schrijft hij zelf: "Zo is dan de Tora heilig, en ook het gebod is heilig en rechtvaardig en goed." Wat hij afkeurt is de manier hoe men met de Tora omgaat en door het citeren van ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 8:14 laat hij zien waar het om gaat: het geloof! Ik zal u het lezen van het hele hoofdstuk 10 besparen en wil mij als afsluiting van deze bijbelstudie beperken tot de laatste zes verzen, met daarin enkele citaten uit ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 53:1, תהלים Tehilim [Psalmen] 19:5, דברים D'varim [Deuteronomium] 32:21 en ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 65:1-2.

16 Toch hebben slechts weinigen aan het evangelie gehoor gegeven, want Yeshayahu [Jesaja] vraagt: 'Adonai, heeft iemand geloofd wat wij hebben gezegd?' 17 Dus door te luisteren komt men tot geloof, en wat men hoort is de verkondiging van de Mashiach.' 18 Maar dan is mijn vraag: hebben ze de boodschap soms niet gehoord? Natuurlijk wel, want er staat: 'Hun roep klinkt over heel de aarde, hun woorden tot de uiteinden van de wereld.' 19 Maar dan vraag ik weer: heeft Israël de boodschap niet begrepen? Welnu, Moshe zegt al: 'Ik zal jullie afgunstig maken op een volk dat geen volk is, ik daag jullie uit met een volk zonder verstand.' 20 En bij Yeshayahu staat zelfs: 'Ik heb me laten vinden door wie mij niet zochten, ik heb me bekendgemaakt aan wie niet naar mij hebben gevraagd.' 21 Maar bij Yeshayahu staat over Israël: 'Heel de dag heb ik mijn handen uitgestrekt naar mijn ongehoorzaam en opstandig volk.'

Surinaams: 16 Ma a no ala sma bribi a Bun Nyunsu, bika Yeshayahu [Yesaya] taki: 'Masra, suma bribi a boskopu san wi ben tyari kon?' 17 Na so bribi e kon te un e yere a boskopu, èn a boskopu na a wortu fu Mashiach. 18 Ma mi wani aksi wan sani: Na yere den Dyu no yere a boskopu? Fu tru den yere a boskopu. Bika a skrifi taki: A boskopu fu den panya na heri grontapu, èn ala sei fu grontapu den wortu fu den de fu yere. 19 Dan mi wani aksi ete wani sani: Na ferstan den sma fu Israel no ferstan a boskopu? Na a fosi presi Moshe Moses] taki: Mi o meki un dyarusu tapu den sma di yu no man kari wan folku, èn Mi o meki un ati bron tapu wan folku di no abi ferstan. 20 Èn Yesaya ben abi a dek'ati fu taki: 'Mi meki sma di no ben suku Mi, feni Mi. Èn Mi sori Misrefi na sma di no ben aksi fu Mi. 21 Ma fu Israel a taki: Heri dei Mi e langa Mi anu gi wan folku di trangayesi èn di lobi fu hari taki.'

Hindoestaans: 16 Baki na sab koi Mashiach ke khus khabar mángis apanáwe. Parmeswar ke sanesia Yeshayahu [Yasáya] agwe se to bolis raha ki: 'Prabhu ji, jab hamlog játi log se tore bise me batáwat rahili, tab kháli ekátgo manai mángat raha biswás kare.' 17 Ab to safa se dekha hai ki biswás kare khátin manai log ke cáhi pahile Mashiach ke khus khabar sune ke. 18 Tab ka, usab na sunis hai? Ha, usab sunis hai! Parmeswar ke Pustak me to likhal hai ki: 'Dunia ke cáro kona Parmeswar ke khus khabar sunáil hai.' 19 Tab ham puchila: Sáit Israel ke játi okar bát na samjhis hoi? Sun, pahila darja par Moshe [Mosas] usabse bolis raha: 'Jab Parmeswar dusar játi log ke bhalái kariga, tab tulog usabke jare lagihe. Tulog gussa me bolihe ki: 'Ulog to Parmeswar ke ját na hai aur okar bise me kuch na jáne hai.' 20 Aur Yeshayahu bhi kholke bolis ki: 'Je kausis na karat raha Parmeswar ke jáne khátin, usab oke ján gail hai. Aur je ápan dhián okar bát par na lagáwat raha, Parmeswar apane ke usabke dekháis hai.' 21 Baki Israel ke játi ke bise me Yeshayahu bolis ki: 'Parmeswar roj bahut kausis karis ulogse ek howe khátin, baki usab na mángat raha okar bát sune aur kháli muh caláwat raha.'

Javaans: 16 Nanging wujuté kepriyé para sedulur? Ya bener wong-wong pada krungu kabar bab Mashiach, nanging ora kabèh pada gelem pretyaya. Kenèng apa aku kok ngomong ngono? Awit nabi Yeshayahu [Yésaya] uga ngomong ngéné: 'Duh Gusti, awaké déwé wis ngabari wong-wong bab pituturmu, nanging ora pada gelem pretyaya.' 17 Dadiné awaké déwé ngerti

para sedulur, pretyaya kuwi tukulé sangka krungu, krungu pitutur bab Mashiach sing dikabarké. 18 Nanging apa tenan ta nèk bangsa Israèl ora tau krungu bab pituturé Gusti Yeshua haMashiach? Ora, nèk kuwi ora bisa. Wong-wong wis krungu bab Mashiach. Wujuté nang Kitab wis ketulis ngéné: 'Swarané wong-wong sing nggawa kabar kabungahan wis rata nang sak jagat lan tembungé wis tekan pojok-pojoké bumi.' 19 Apa bangsa Israèl krungu kabaré, nanging ora dunung tegesé? Ora, mesti dunung, awit malah nabi Moses sing ndunungké awaké déwé sing ndisik déwé, nèk bangsa Israèl dunung marang kabaré Gusti Elohim bab Mashiach. Wujuté Gusti Elohim ngomong ngéné lantaran nabi Moshe [Moses]: 'Aku bakal marakké atimu mèri marang bangsa liyané. Kowé bakal nesu marang bangsa sing mbok anggep ora ngerti pituturku.' 20 Nabi Yeshayahu mbarang malah kendel ngetokké tembungé Gusti Elohim sing uniné ngéné: 'Bangsa liyané sing ora nggolèki Aku bakal nemu Aku lan bangsa liyané sing ora nékok-nékokké Aku bakal kenal marang Aku.' 21 Nanging bab bangsa Israèl Gusti Elohim ngomong ngéné lantaran nabi Yeshayahu: 'Sedina muput Aku ngelungké tanganku marang bangsa sing ora manut, nanging nglawan marang Aku!'

Het is met name het laatste zinnetje van hoofdstuk 10 dat de vervangingsleer door de eeuwen heen gevoed heeft en in een boekje van het Internationaal Zendingsgenootschap der Z.D.A.-reformatie uit 1946 kwam ik de volgende passages tegen: "De Israëlieten waren vanaf den beginne van hun bestaan als natie een onhandelbaar, ongehoorzaam en wederspanning volk. Alleen de grote genade en goedertierenheid en geduld des Heren waren het, die hen zo lange tijd als volk lieten bestaan, maar het meest, omdat de volheid des tijds eerst van G'd kon geopenbaard worden. Ook aan het geduld van G'd komt eenmaal een einde. De Joden als natuurlijke nakomelingen van de vaderen der beloften zijn in hun roeping niet getrouw geweest en werden door de Here als uitverkoren volk verworpen. Israël als natie was wel door G'd uitgeschakeld, de takken waren door ongeloof afgebroken, maar dat beduidde niet het einde van G'ds volk. De Here zette Zijn werk voort, ook al moest een geheel volk worden terzijde gesteld in Zijn plan. De Here roept een volk uit alle natiën en talen en neemt het aan als Zijn volk. Ieder die Christus aanneemt en in Hem gedoopt, wordt daardoor opgenomen in het nieuwe Verbond, het ware Israël!" Tot zover. Komen deze woorden u bekend voor? Vele eeuwen is deze leer in bijna alle kerkgenootschappen verkondigd en ook vandaag de dag wordt nog steeds de houding van velen tegenover het Joodse volk en de staat Israël mede bepaald door de vervangingsleer. Weet u, als hoofdstuk 10 het laatste hoofdstuk van de Romeinenbrief zou zijn, dán is de vervangingstheologie de juiste conclusie. Maar gelukkig hield Sha'ul niet op met hoofdstuk 10, want in hoofdstuk 11 vers 1a gaat hij verder met de volgende woorden: "Dan is nu mijn vraag: heeft G'd Zijn volk soms verstoten? Beslist niet!" In het Hebreeuws roept hij uit: *Chalila!* In de NBG-vertaling staat: *Volstrekt niet!* In de Willibrord-vertaling staat: *Helemaal niet!* En in de Groot Nieuws Bijbel staat: *Geen sprake van!* Kan het duidelijker? Sha'ul gaat verder: "Ik ben immers zelf een Israëliet, een nakomeling van Av'raham, afkomstig uit de stam Bin'yamin. G'd heeft Zijn volk, dat Hij al van tevoren uitgekozen heeft, niet verstoten. Of weet u niet wat de Schrift over Eliyahu zegt, hoe hij Israël bij G'd aanklaagt? 'Adonai, Uw profeten hebben ze gedood, Uw altaren verwoest. Ik ben als enige overgebleven, en nu hebben ze het ook op mijn leven voorzien.' Maar hoe luidt het antwoord van G'd aan hem? 'Ik heb zeventuizend mensen voor Mijzelf in leven gelaten; die hebben niet voor Baäl geknield.' Zo is ook nu een klein deel over dat G'd uit genade uitgekozen heeft!" (vers 1b t/m 5). Dat een groot deel van de Israëlieten ongelovig en ongehoorzaam was en feitelijk nog steeds is wil nog niet zeggen dat de Eeuwige hen daarom als volk verstoten zou hebben, want de gelovige rest van Israël is en blijft G'ds volk en daarom mag de kerk uit de heidenen zich deze titel beslist niet zelf toe-eigenen, want over Israël staat geschreven: "Want de Eeuwige zal Zijn volk niet verstoten, om der wille van Zijn grote naam. De Eeuwige heeft immers verkozen u tot Zijn volk te maken!" א שמואל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 12:22, NBG-vertaling) en in ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 66:22 staat geschreven: "Want zoals de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, die Ik maken zal, voor Mijn aangezicht zullen blijven bestaan, luidt het woord van Adonai, zo zal uw nageslacht en uw naam blijven bestaan!" Daarom schrijft Sha'ul terecht: "Heeft G'd Zijn volk verstoten? Volstrekt niet! - Sonten Gado ben trowe En pipel? No, kwet'kweti! - Jab Israel logan na mángis Parmeswar ke bát sune, tab ka, U ápan játi ke chor deis hai? Na, kabhi na! - Para sedulur, senajan ngono, aja mikir nèk Gusti Elohim nyingkuri bangsa Israèl? Ora ngono!" Amen!